

Kommunstyrelsen

2009-01-27

Ks § 4

Dnr. 2008.0221

Socialdepartementet – remiss – ny lag om stöd och service till vissa personer med funktionsnedsättning (SOU 2008:77)**Meddelas:**

Socialdepartementet

Beslut

Socialnämndens yttrande den 11 december 2008 överlämnas som Lindesbergs kommuns remissvar till socialdepartementet.

Ärendet

Socialdepartementet inkom den 2 oktober 2008 med remiss på betänkandet **Ny lag om stöd och service till vissa personer med funktionsnedsättning (SOU 2008:77)**

LSS-kommittén har haft i uppdrag att göra en bred översyn av lagen om stöd och service till vissa personer med funktionshinder (LSS) och personlig assistans. Kommitténs förslag innebär att LSS ska bestå som rättighetslag för de personer som har de mest omfattande stödbehoven till följd av funktionsnedsättningar.

Det behövs dock flera förändringar av lagen. Ett tydligt barnperspektiv skrivs in i LSS. Staten ska ha ett samlat ansvar för personlig assistans. Det ska också bli tydligare regler för hur behovet av personlig assistans ska bedömas. Vidare ska en ny insats i LSS ge rätt till personlig service och boendestöd. Personer med psykiska funktionsnedsättningar ska ha rätt till insatsen daglig verksamhet om de ingår i personkretsen för stöd och service enligt lagen.

Kommittén föreslår att lagen om assistansersättning (LASS) ska upphävas. Tillämpliga delar av denna lag ska istället föras in i LSS.

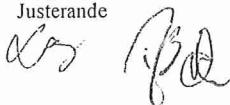
Lindesbergs kommun är inbjuden att lämna synpunkter på betänkandet **senast den 6 februari 2009**.

Se regeringens webbsida:

<http://www.regeringen.se/sb/d/10057/a/109952> för ytterligare information om betänkandet.

Forts.

Justerande

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

2009-01-27

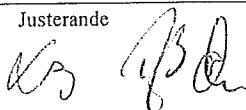
Forts. Ks § 4

Ärendets tidigare behandling

För att påskynda behandlingen av ärendet remitterade kommunstyrelsens kansli den 9 oktober 2008 ärendet till socialnämnden för yttrande senast den 2 januari 2009.

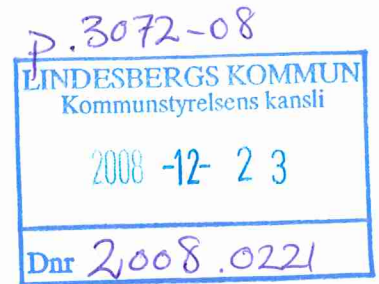
Socialnämnden beslutade den 11 december 2008 att överlämna handikappomsorgens yttrande som nämndens remissvar till kommunstyrelsen.

Justerande

Utdragsbestyrkande

Sn § 203

Dnr 2008/208

Remissvar på LSS-reformen**Beslut**

Socialnämnden tackar för informationen och sänder handikappavdelningens förslag till remissvar vidare till kommunstyrelsen för beslut.

Ärendet

Den parlamentariska LSS-kommittén har haft i uppdrag att göra en bred översyn av lagen om stöd och service till vissa personer med funktionshinder (LSS) och personlig assistans. Förslagen innebär att LSS ska bestå som rättighetslag för de personer som har de mest omfattande stödbehoven till följd av funktionsnedsättningar.

Den nya lagen om stöd och service till vissa personer med funktionsnedsättning bedöms tidigast kunna träda i kraft år 2010.

Lindesbergs kommun är en av 107 remissinstanser som ska redovisa sitt ställningstagande till LSS kommitténs förslag.

Handikappomsorgen har fått i uppdrag av socialnämnden att svara på remissen. Socialnämnden har i sin tur fått uppdraget av kommunstyrelsens ordförande samt kommunchefen i Lindesberg.

Delges: Kommunstyrelsen
Avd chef HK
Kommunala handikapprådet

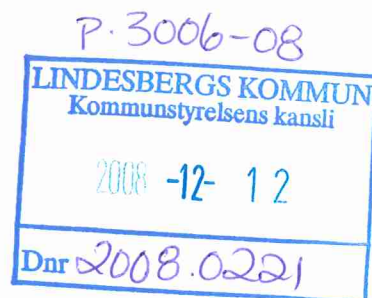
Justerande

EP

Utdragsbestyrkande

HS

P

LSS-kommitténs slutbetänkande Möjlighet att leva som andra. Ny lag om stöd och service för vissa personer med funktionsnedsättning (SOU 2008:77)

I remissvaret redovisar Lindesbergs kommun inledningsvis sitt ställningstagande till LSS-kommitténs förslag i dess helhet. Därefter kommenterar kommunen varje förslag för sig.

Lindesbergs kommun ställningstagande till förslaget i dess helhet

LSS har en avgörande betydelse för den enskildes möjligheter att vara fullt delaktig i samhället, men det finns en del problem som är förknippade med LSS som måste lösas. Det hade varit en fördel om utredningsdirektiven följts i sin helhet. För att säkerställa att stödet till den enskilde fungerar så bra som möjligt ska enligt Lindesbergs kommuns uppfattning staten överta ansvaret för finansiering och beslut om samtliga LSS-insatser, medan utförandet av verksamheten även i fortsättningen ska skötas av kommunerna och/eller privata utförare.

LSS är en rättighetslagstiftning som innebär att lagstiftning, föreskrifter och domar anger hur kommunen ska sköta och prioritera sin verksamhet. För att ansvarsutkrävandet ska fungera är det viktigt att den som ytterst beslutar om en offentlig verksamhet också är den som betalar för verksamheten. Det innebär att staten ska ha hela ansvaret för beslut om och finansiering av LSS-verksamheten.

Statens ekonomi klarar bättre av snabba kostnadsförändringar och kan därför bättre garantera att individens behov av stöd och service tillgodoses på rätt sätt. En statlig finansiering skulle gynna flexibiliteten och underlätta för personer att röra sig över kommungränserna. Om stödet följer individen, finns möjlighet till valfrihet för individen att välja service även i en annan kommun än bosättningskommunen. Med dagens regler finns en risk att etableringen av en attraktiv LSS-verksamhet kan innebära en övervältring av kostnader till den kommun där verksamheten är lokaliserad. Det LSS-kommittén föreslår när det gäller bestämmelserna om ansvarig kommun kommer att minska risken, men inte ta bort den helt.

Lindesbergs kommuns ställningstagande till samtliga presenterade förslag

Lindesbergs kommun följer i redovisningen betänkandets disposition.

4.1 Behövs LSS som rättighetslag?

Lindesbergs kommuns ställningstagande:

Kommunen har inga invändningar mot förslagen.

4.2 LSS – en lag om sociala tjänster

4. Regeringen bör överväga att införa handläggningsregler i LSS för att stärka den enskildes rätt enligt lagen.

Lindesbergs kommuns ställningstagande:

Kommunen tillstyrker förslag 1-3.

När det gäller förslag 4 är det oklart vilka handläggningsregler som avses. Kommunen tillstyrker förslaget om man med nya handläggningsregler endast avser att komplettera LSS med de regler som redan finns i SoL.

4.3 Vilka syften och mål ska lagen ha?

2. Regeringen bör särskilt uppmärksamma skillnader i syften och målsättningar mellan LSS och SoL vid en översyn av hur den senare lagen fungerar som redskap för att uppnå de nationella målen för handikappolitiken. Det bör då prövas om SoL ska kompletteras med en bestämmelse om att personer med funktionsnedsättning som får bistånd med anledning av funktionsnedsättningen genom detta ska tillförsäkras goda levnadsvillkor.

Lindesbergs kommuns ställningstagande:

När det gäller förslag 2 bör SoL inte kompletteras med en bestämmelse om goda levnadsvillkor för personer med funktionsnedsättning. Som kommittén konstaterat är det inte möjligt att precisera någon skillnad i kvalitetsnivå (goda levnadsvillkor – skälig levnadsnivå) när det gäller andra insatser än ekonomiskt bistånd.

Kommunen har i övrigt inga invändningar mot förslagen.

4.4 Personkretsen

Lindesbergs kommuns ställningstagande:

Kommunen har inga invändningar mot förslagen.

4.5 Ett barnperspektiv i LSS

Lindesbergs kommuns ställningstagande:

Kommunen har inga invändningar mot förslagen.

5. Huvudmannaskap för stöd och service

1. Staten ska ha ett samlat huvudmannaskap för beslut om och finansiering av insatsen personlig assistans.

Lindesbergs kommuns ställningstagande:

Förslag 1 – att låta staten bli ensam huvudman för insatsen personlig assistans – är ett steg i rätt riktning, men inte tillräckligt. För att säkerställa att stödet till den enskilde fungerar så bra som möjligt ska enligt kommunens uppfattning staten överta ansvaret för finansiering och beslut om samtliga LSS-insatser, medan utförandet av verksamheten även i fortsättningen bör skötas av kommunen och/eller privata utförare.

Enligt kommunens mening är dock förslag 1 i sig bristfälligt. Statens kommande ansvar för den personliga assistansen som till viss del föreslås bli reducerad, kommer sammantaget med förslaget om kommunalt ansvar för den nya insatsen personlig service med boendestöd, leda till en fortsatt problematik med två huvudmän. Kommunen återkommer till denna fråga under avsnitt 7.4. med hänvisning till kommunens principiella inställning i huvudmannaskapsfrågan tillstyrker kommunen förslag 2 och 3.

6.2 Reglering och ansvar

3. En ny regel införs i LSS för att tydliggöra att kommunen i vissa fall även fortsättningsvis ska ha rätt att få ersättning från Försäkringskassan när en person som ansökt om personlig assistans behöver sådant stöd under den tid myndigheten utreder ansökan.

Lindesbergs kommuns ställningstagande:

Kommunen tillstyrker förslag 1 och 2

Kommunen tillstyrker även förslag 3 men har invändningar mot att en kommun endast ska få ersättning i de fall beslut fattats om personligt utformat stöd enligt 4 kap. 1 § SoL. Den enskilde måste tillsammans med kommunen kunna avgöra hur situationen på bästa sätt ska kunna lösas och med vilka insatser. Samtliga kommunala insatser innebär i detta läge en övervältring av kostnader från stat till kommun som självklart ska ersättas med den faktiska kostnaden. Kommunen vill här särskilt understryka att någon ersättning överhuvudtaget inte blir aktuell om Försäkringskassan fattar sina beslut utan dröjsmål. Försäkringskassans möjlighet att fatta interimistiska beslut måste nyttjas.

6.3 Behov

1. Ett golv för rätten till personlig assistans på minst 20 timmars grundläggande behov per vecka ska införas.

2. Det grundläggande behov som avser att kommunicera ska omfatta tid som behövs för att kommunikation med andra överhuvudtaget ska vara möjlig för meningsutbyten mellan den enskilde och andra personer än dennes personliga assistenter.

3. Det grundläggande behov som avser annan hjälp som förutsätter ingående kunskap om den funktionshindrade ska tas bort när det finns en samlad lösning för skydds- och begränsningsåtgärder bland dem som ingår i personkretsen i LSS.

4. Det ska införas ett krav på både grundläggande behov och andra behov för rätt till personlig assistans så att den som enbart har stadigvarande omvårdnadsbehov inte kan beviljas personlig assistans. Barn och unga ska dock, tills de fyllt 21 år, ha rätt till personlig assistans även om de endast har grundläggande behov.

6. LSS ska förtydligas så samtliga behov utreds och beräknas efter en enhetlig modell – även de andra behov som den enskilde har utöver de grundläggande behoven och som gäller aktiviteter i samband med boende, delaktighet i samhällslivet, träning och egenvård.

7. Försäkringskassan bör få i uppdrag att utarbeta normering och rutiner för handläggning av ansökningar om tillfälligt utökad personlig assistans från personer som redan har ett beslut om assistansersättning.

8. Regeringen bör undersöka möjligheterna till en gemensam finansiering av stat och landsting av personlig assistans som utförs i nära anslutning till sjukvård.

Lindesbergs kommuns ställningstagande:

Flera av förslagen (1-4) innebär att syftet med den personliga assistansen tydliggörs. Detta är enligt kommunen i och för sig eftersträvänsvärt men kommunen vill påtala den uppenbara risk som finns att förslagen leder till kostnadsökningar för kommunerna – konsekvenser ska beräknas och finansieras. Särskilt punkt 4 ska enligt kommunen analyseras vidare.

I förslag 6 ska det på ett tydligt sätt framgå hur samtliga behov utreds och beräknas efter en enhetlig modell. Här är det av särskild vikt att beakta hur man i modellen beräknar jour/aktiv assistans under natten eller dessa två i kombination med annan lösning.

När det gäller förslag 7 vill kommunen framhålla att det är nödvändigt att Försäkringskassans kommande normering sker i en form som innebär ett krav på konsekvensutredning – dvs. Sveriges Kommuner och Landsting ska ges tillfälle att yttra sig.

Förslag 8 är inte närmare utvecklat i texten. Kommunen anser därför att det inte är möjligt att ta ställning i frågan.

Kommunen har inga invändningar mot de övriga förslagen.

Förslagen är inte kostnadsberäknade till de delar det innebär ökade administrativa åtaganden för kommunen. Detta kommenteras under avsnitt 8.

6.4 Utförande och kvalitet

6. Regeringen bör se över om det är möjligt att vidga lagen om bostadsanpassningsbidrag något så att den också täcker in vissa åtgärder som rör assistenters arbetsmiljö.

Lindesbergs kommuns ställningstagande:

Kommunen har inga invändningar mot förslag 1-5. Frågan om bostadsanpassningsbidrag som tas upp i punkt 6 är dock komplicerad och det är mycket tveksamt om en översyn för att vidga lagen är önskvärd. I synnerhet eftersom frågan inte alls har analyserats av kommittén.

6.5 Ersättning

3. Den del av schablonen som avser övriga kostnader bör räknas upp utifrån nettoprisindex, NPI, istället för som i dag med hänvisning till löneutvecklingen inom området. Värdet av ersättningen för övriga kostnader bör dessutom justeras nedåt så att det i penningvärde likställs med ersättningen vid införandet av det schabloniserade timbeloppet år 1997.

Lindesbergs kommuns ställningstagande

Förslag 3: kommunen avvisar bestämt utredningens förslag att knyta uppräknigen av övriga kostnader till nettoprisindex (NPI) istället för till löneutvecklingen, eftersom en stor del av dessa kostnader i normalfallet också är personalkostnader. Kommunen avvisar också förslaget att göra en retroaktiv justering av schablonersättningen så att den ska spegla en uppräknigen av övriga kostnader med NPI sedan 1997. Det handlar om en ren besparing som till största delen drabbar kommunens ekonomi, eftersom kommunen svarar för huvuddelen av utförandet av personlig assistans. För övrigt anser kommunen att schablonersättningen redan i utgångsläget är för låg för att täcka vår kostnader. Schablonersättningen är inte uppräknad efter olika utbildningsnivåers löneutveckling.

Kommunen tillstyrker övriga förslag.

6.6 Tillsyn och kontroll

5. Anordnare av assistans ska vara ansvariga för redovisningen av hur medlen använts och också för eventuell återbetalning. Försäkringskassan bör ges möjlighet att kräva den redovisning av anordnare av assistans som behövs för att kontroll av att ersättningen använts på avsett sätt ska kunna ske.

Lindesbergs kommuns ställningstagande:

Förslag 5: Kommunen instämmer i kommitténs konstaterande att ökad kontroll av assistansersättningen bidrar till en ändamålsenlig användning

Kommunen har inga invändningar mot övriga förslag.

7.1 Övergripande frågor om kvalitet och kostnader

2. Socialstyrelsens arbete med kvalitetsindikatorer inom LSS-området bör fortsätta. Kvalitetsindikatorerna bör användas för förbättringsarbete inom verksamheter med stöd och service enligt LSS och för att ge brukare, anhöriga och övriga medborgare information om dessa verksamheter.

4. Genom information till kommunerna bör regeringen tydliggöra att den föreslagna lagen om valfrihetssystem (LOV) också är avsedd att omfatta kommunala LSS-insatser.

5. Kommunernas särskilda uppgifter enligt LSS ska kompletteras med en uppgift att upprätta en plan för hur de som omfattas av lagens personkrets ska få sina behov tillgodosedda.

Lindesbergs kommuns ställningstagande:

Socialstyrelsens arbete med kvalitetsindikatorer som tas upp i punkt 2 bör enligt kommunen ske i samarbete med Sveriges Kommuner och Landsting.

Förslag 4: Kommunen vill när det gäller denna fråga uppmärksamma en ”brist” på lagändring i proposition 2008/09:29 Lag om valfrihetssystem. I propositionen föreslås en lagändring i socialtjänstlagen som innebär att socialnämnden får avvakta med beslut om bistånd till dess den enskilde kan få tillgång till den leverantör hon eller han önskar. Ändringen föreslås för att den enskilde ska kunna välja en viss utförare, utan att kommunen riskerar en särskild avgift för icke verkställt beslut.

Sanktionsavgifter skapar försämrade ekonomiska möjligheter för kommunen både att verkställa domar och att klara den ordinarie verksamheten, och en totalöversyn av systemet med sanktionsavgifter är enligt kommunen nödvändig. I avvaktan på en sådan är det önskvärt att snabbt komma till rätta med vissa tillsynsmyndigheters diskutabla tillämpning av lagstiftningen.

Förslag 5: Förslaget innebär en tillkommande kommunal uppgift som enligt kommittén kan användas i tillsynssyfte. Uppgiften kräver en systematisk årlig uppföljning/kartläggning av behov hos personer som omfattas av lagens personkrets. Kommunen anser att det ska förtydligas med vilken plan som avses genom att detta kan tolkas på olika sätt. En sådan planering kräver också en samverkan mellan fastighetsförvaltning, verksamhetsförvaltning och ekonomiförvaltning m.fl. Förslaget är en ny påлага och ska därför också kostnadsberäknas.

Kommunen har inga invändningar mot de övriga förslagen.

7.2 Insatser i annan kommun

1. En kommuns möjlighet att behålla ansvaret för en person som beviljas boende enligt LSS, vilket kommer att tillhandahållas inom en annan kommuns gränser förtydligas. Av LSS (6 kap. 2 §) bör framgå att den beslutsfattande kommunen behåller ansvaret för den enskildes LSS-insatser trots att denne till följd av beslut om boendeinsats kommer att folkbokföras i en annan kommun. I lagen införs också en ny bestämmelse om att en kommun som tillhandahåller en bostad enligt 4 kap. 1 § 8-10 i en enskild vårdgivares verksamhet belägen i en annan kommun ska meddela den kommunen detta.

3. Socialstyrelsen bör få i uppdrag att undersöka om staten ska ta ett större ansvar när det gäller nationella kompetens- och kunskapscenter. Det handlar om enskilda och offentliga verksamheter med stöd och service enligt LSS som är och måste vara tillgängliga för brukare från hela landet eller stora delar av landet. Uppdraget bör omfatta en analys av behovet av ett större statligt ansvar och hur det ska organiseras. Vilka kvalitetskrav som ska ställas på de berörda verksamheterna bör undersökas, liksom om det behövs en statlig delfinansiering av stöd- och serviceinsatser vid de nationella kompetens- och kunskapscentren.

Lindesbergs kommuns ställningstagande:

Förslag 1: Lindesbergs kommun vill hänvisa till sitt ställningstagande i huvudmannaskapsfrågan (se avsnittet Lindesbergs kommuns ställningstagande till förslaget i dess helhet). Kommunen stöder förslag 1 men med invändningen att de problem som kommittén försöker hantera kan och borde lösas på annat sätt. När det gäller boendeinsatser enligt LSS är fördelarna med ett statligt huvudmannaskap som mest uppenbara. En statlig finansiering gynnar flexibiliteten och underlättar för personer att röra sig över kommungränserna och det är ett effektivt sätt att lösa de problem med försök till övervältring av kostnader mellan kommuner som kommittén vill lösa genom förslaget.

Kommunen stöder även förslag 3 men med samma invändning som under punkt 1, dvs. ett statligt huvudmannaskap över samtliga LSS-bostäder är att föredra.

I övrigt stöder kommunen förslagen.

7.3 Insatser med beslut om boende

1. Den nuvarande insatsen boende för vuxna enligt LSS ska delas upp i tre olika insatser: boende i gruppboende, boende i bostad med särskilt service för vuxna och särskilt anpassad bostad.

Lindesbergs kommuns ställningstagande:

Förslag 1: Kommunen ställer sig positivt till att insatsen bostad med särskild service delas upp, dock inte i tre delar. Insatsen särskilt anpassad bostad bör inte kvarstå som en rättighet i lagen då behovet av en fysiskt anpassad bostad tillgodoses genom bostadsanpassningsbidrag. Enligt kommunens uppfattning är det inte heller lämpligt att det i en rättighetslag ingår en insats som varken kommuner eller tillsynsmyndigheter riktigt vet vad den innebär eller förstår när och varför den ska beviljas.

Kommunen har inga invändningar mot övriga förslag.

7.4 Stöd och service i ordinärt boende

1. Personlig service med boendestöd ska införas som ny insats i LSS. Rätten bör utgå från definitionen av hemtjänst, men ge den enskilde rätt till ett beslut som avser direkt stöd. Rätten till personlig service med boendestöd ska avse högst 40 timmars stöd per vecka. Effekter av detta i förhållande till det särskilda utjämningsystemet för kommunala LSS-kostnader ska beaktas i den fortsatta beredningen av förslaget.

2. I samband med att den nya insatsen införs tas den nuvarande insatsen ledsagarservice bort ur lagen. Avlösarservice enligt LSS ska inte påverkas av den nya insatsen.

Lindesbergs kommuns ställningstagande:

Förslag 1: Kommunen har inga invändningar mot ett tydliggörande av att personlig assistans endast är till för personer med de största behoven. Det är dock olyckligt att kommunen föreslås få ansvar för den nya insatsen personlig service med boendestöd för de personer som inte kommer att uppfylla kraven för personlig assistans. Med Försäkringskassan som beslutsfattare av insatsen personlig assistans men inte för insatsen personlig service finns en uppenbar risk för övervältringsproblem med små möjligheter för kommunen att påverka utvecklingen. Kommunen har även en kostnad för förflyttningstid särskild där avstånden är långa mellan personerna som kommer att beviljas den nya insatsen. Vilket ska beaktas vid kostnadsutjämnings. Kommunen anser därför att det är nödvändigt med en kontrollstation för att följa upp och göra korrigeringar om så behövs.

I alla de fall där det inte är självklart att den enskilde uppfyller kraven för personlig assistans kvarstår dessutom samma risk för dubbel handläggning som med nuvarande lagstiftning. Enligt kommunens mening är fördelarna med staten som huvudman för båda dessa insatser uppenbara. Med staten som huvudman finns inte heller anledning att införa den föreslagna 40-timmarsgränsen när det gäller personlig service.

I övrigt anser kommunen att den nya insatsen är synnerligen diffust beskriven och att de krav som ställs på beslut och utförande i motivtext inte framgår av lagtexten. Kommunen vill påminna om att Regeringsrätten vid flera tillfällen påtalat att allmänna uttalanden som görs i förarbeten inte måste följas av tillämparen när stöd för uttalanden saknas i lagtexten. Ett grundläggande krav på en lagtext är att den är utformad så att den rymmer de riktade anvisningar som lämnas till rättstillämparen i förarbetstext. Detta gäller i synnerhet då lagen är en rättighetslag.

Införs de nya insatserna medför det ett behov av kompetensutveckling för personalen. Om förslagen i betänkandet – genomförs 2010 kommer nya krav att ställas på kommunens personal. Det handlar både om en helt ny insats och ökade ambitioner inom redan befintligt arbetsfält. Som kommittén konstaterar i betänkandet har tidigare kompetenssatsningar framför allt kommit att rikta

sig till äldreomsorgen. Kommunen menar att en kraftfull satsning på kompetensutveckling även ska göras inom LSS-området. Ett förslag om en sådan satsning ska finnas med som en del i en framtida proposition.

Förslag 2: Kommunen anser att det ej framgår hur ledsagarservice fortsättningsvis tillgodoses i den föreslagna insatsen personlig service med boende stöd. Framförallt tas ej i beaktande den erfarenhet från rättspraxis av exempelvis resor.

Kommunen har inga synpunkter på de övriga förslagen.

7.5 Sysselsättning

3. Personer som beviljas daglig verksamhet enligt LSS ska ha rätt att genomgå en inledande kartläggning för att fastställa hur den dagliga verksamheten bör utformas för att passa den enskilde. Denne ska ha rätt till en aktivitetsplan som ska innehålla en beskrivning av syftet med den dagliga verksamheten.

9. Den enskildes rätt till daglig verksamhet ska gälla till och med det år denne fyller 67 år. Därefter bör den enskilde kunna erbjudas insatser som motsvarar den tidigare dagliga verksamheten enligt LSS eller annan sysselsättning.

Lindesbergs kommuns ställningstagande:

Kommunen tillstyrker förslagen men vill tillägga följande när det gäller huvudmannaskapsfrågan: Socialstyrelsens har i år kartlagt den dagliga verksamheten enligt LSS. Socialstyrelsen konstaterar bland annat att i mer än hälften av landets kommuner har ingen gått från daglig verksamhet till lönearbete under de senaste fem åren.

I hela landet är det bara någon enstaka procent av det totala antalet personer med beslut om daglig verksamhet som slutat för att de fått ett lönearbete. Vidare konstaterar man att drygt 40 procent av de tillfrågade dagliga verksamheterna anser att det i deras verksamhet finns deltagare som skulle kunna och som vill gå till annan sysselsättning.

Andelen som anses ha möjlighet att gå vidare till annan sysselsättning uppskattas av företrädarna för dessa verksamheter till cirka tio procent av det totala antalet deltagare.

Vidare konstaterar Socialstyrelsen att det idag "inte är ovanligt" att daglig verksamhet ses som den naturliga sysselsättningen efter avslutad gymnasiesärskola utan att möjligheten till lönearbete först har prövats. Kopplingen mellan arbetsmarknaden och skolan liksom kopplingen mellan arbetsmarknaden och den dagliga verksamheten fungerar alltså dåligt.

Lindesbergs kommun menar att ett huvudskäl till detta är att samverkan mellan kommunen, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan inte fungerar tillfredsställande – vilket också konstateras i kartläggningen.

Det är idag framför allt Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan som hanterar de verktyg som kan möjliggöra en övergång från skola eller daglig verksamhet till lönearbete. Med ett statligt huvudmannaskap för den dagliga verksamheten menar kommunen att trycket skulle öka på att hitta rätt nivå på det samhälleliga stödet och rätt sorts stöd till varje individ vilket i sin tur skulle gynna alla.

Om regeringen väljer kommitténs förslag och avstår från att överlåta ansvaret för den dagliga verksamheten till staten, menar kommunen att det ändå krävs ett betydligt större statligt ansvarstagande på området som helhet.

Även kommittén framhåller att staten har ett stort ansvar för att tillgodose behovet av att ha möjligheter till arbete och annan sysselsättning innan särskilda insatser enligt LSS prövas.

Kommunen är positiv till tankar om myndighetsgemensamma möten inför en prövning av aktivitetsersättning för att utreda om alla möjligheter till eget arbete med egen försörjning är uttömda. Lindesbergs kommun menar att regeringen bör ge någon eller några av myndigheterna på området ett större ansvar för att återkommande initiera och samordna sådan planering även för personer som befinner sig i daglig verksamhet när man (den dagliga verksamheten) bedömer att personen skulle kunna befinna sig på den reguljära arbetsmarknaden.

Förslag 3: Den ökade administrativa tyngden inom kommunerna har länge uppmärksammats som ett problem. Administrationen riskerar att ta både energi och fokus från den verksamhet som kommer brukarna direkt till del. Samtidigt är det naturligtvis viktigt att säkerställa god planering, trygghet, kontinuitet och möjlighet till ansvarsutkrävande genom väl avvägda planerings- och dokumentationsrutiner. Det är därför av största vikt att regeringen behandlar förslagen som delar av en helhet. Om bedömningen blir att förslagen är nödvändiga som komplement till redan befintliga krav på planering och dokumentation bör regeringen göra en noggrann analys av om förslagen kan integreras som delar av redan befintliga krav på planering och dokumentation. Kommunen menar att alla vinner på att optimera och synkronisera de krav som ställs på planering och dokumentation i våra verksamheter.

Förslag 9: Det behöver det preciseras vilken form av insatser som avses.

7.6 Personligt stöd och individuell planering

1. Socialstyrelsen bör få i uppdrag att sammanfatta kunskaper och metoder för rekrytering av kontaktperson samt beskriva framgångsfaktorer och möjliga åtgärder för att långsiktigt trygga rekryteringen.
2. Insatsen råd och stöd ska benämnas särskilt expertstöd för att tydligare avgränsas mot annat personligt stöd. Insatsens kärna ska vara kunskapsstöd åt den enskilde.
3. Det riktade statsbidrag som utgår till landstingen för råd och stöd för personer i personkrets 3 ska avskaffas. Istället bör det generella statsbidraget till landstingen utökas.

Lindesbergs kommuns ställningstagande:

Förslag 1: Kommunen bör verka för att enskilda som så önskar ska få kontaktpersoner. En kontaktperson är en "medmänniska", ett icke professionellt stöd, som ges av människor med stort engagemang och intresse för andra människor. Vi i kommunen kan på olika sätt uppmuntra ett sådant engagemang men kan inte framtvinga det. I Socialstyrelsens uppdrag ska därför inte ingå att långsiktigt trygga rekryteringen. Detta är knappast möjligt när det gäller ideell verksamhet. Vilket innebär att ingen sanktionsavgift ska utdömas.

Förslag 2: Kommunen anser inte att ändringen när det gäller insatsen råd och stöd motsvarar de förväntningar på ett tydligare innehåll som finns bland verksamhetsansvariga i kommuner och landsting. Insatser i rättighetslagar ska vara noggrant preciserade både vad gäller förutsättningar och innehåll. Bristen på precisering kommer med den föreslagna ändringen inte att åtgärdas.

Förslag 3: Kommittén föreslår en besparing av det riktade statsbidraget om 80 miljoner kronor för råd och stöds samt att resterande 100 miljoner kronor läggs in i det generella statsbidraget.

Utredningen konstaterar samtidigt att andelen personer i personkrets 3 ökat. Motivering till en prutning av statsbidraget saknas i utredningen varför kommunen anser att anslaget i sin helhet ska läggas till det generella statsbidraget.

Kommunen har inga synpunkter på de övriga förslagen.

8. Genomförande och konsekvenser Lindesbergs kommuns ställningstagande:

Kommunen har inga synpunkter på punkterna 1-3 men vill framföra följande vad gäller ekonomiska konsekvenser mellan staten och kommunsektorn.

Generellt

Kommittén har i de förslag som gäller förändring av huvudmannaskapsfrågan beräknat avdragen för kommunsektorn i 2009 års nivå. För övriga regleringar är det oklart om det är 2006 års nivå som gäller. Kommunen anser att samma princip ska gälla även när nya uppgifter eller ambitionshöjningar läggs på kommuner och landsting som när uppgifter tas bort.

Beräkningar av kostnader för administration och investeringskostnader saknas

I förslaget saknas kostnadsberäkningar för individuella planer, aktivitetsplaner, omprövningar av beslut och nya beslut. Det är många planer ska skrivas och beslut som ska utredas, dokumenteras och distribueras.

I förslaget om att den ersättningsberättigade ska ansöka om bostadsanpassningsbidrag och/eller hjälpmedel saknas beräkning av administrativa kostnadsökningar i form av diarieföring, hembesök, utprovning, beslut, distribution och kommunikation av beslut.

Av förslaget som avser borttagandet av det femte grundläggande behovet framgår inte hur beloppet tagits fram. Investeringskostnaden för boenden tycks dock inte vara medräknad och de medel som idag finns på Boverket för utbyggnad av särskilda boenden avser endast äldreboenden. Vidare saknas även här kostnadsberäkning för insatsbeslut.

Många beslut ska omprövas eller nya beslut fattas. Kommittén har inte kostnadsberäknat detta. Kommunen antager att ett kommunalt beslut kostar som ett beslut av Försäkringskassan.

LSS-kommittén föreslår också att kommunernas särskilda uppgifter enligt LSS ska kompletteras med en uppgift att upprätta en plan för hur de som omfattas av lagens personkrets ska kunna få sina behov tillgodosedda. Vidare föreslås att kommunerna ska erbjuda en individuell plan. I samband med daglig verksamhet föreslås också att en aktivitetsplan införs. Ett antagande är att en plan handläggs under sex timmar.

Personlig service med boendestöd

I förslaget anges att många personer berörs av den nya insatsen personlig service med boendestöd. Insatsen ska vara hemtjänstlik. I utredningen konstateras att det inte är samhällsekonomiskt lönsamt att ersätta personlig assistans med hemtjänst eftersom hemtjänsten har en högre kostnad per timme än den personliga assistansen. Det betyder att en ekonomisk reglering mellan staten och kommunerna måste göras för de personer (med LSS-beslut) som kommer att beröras av den nya insatsen, för att kvalitetsbrist inte ska uppstå. Det blir en merkostnad per brukare som ger en ökad kostnader för kommunen.

Underfinansiering av reformen samt behov av avstämning

Mot bakgrund av att det vid införandet av LSS-lagstiftningen år 1994 gjordes en kraftig missbedömning av kostnadsutvecklingen är det angeläget att en kontrollstation införs. Denna avstämning bör göras så att en kostnadsövertäckning inte sker åt något håll samt att volymer som antas i utredningen följs upp. Kommunen anser att kommunerna är underfinansierat för reformen sedan införandet 1994, inräknat underfinansieringen av de 20 första timmarna.

Kommunen vill också framhålla att det är nödvändigt att Sveriges kommuner och Landsting ges möjlighet att delta i det uppföljningsuppdrag som Socialstyrelsen får under perioden 2010-2013 vilket även ska omfatta de långsiktiga ekonomiska konsekvenserna för respektive huvudmän.

Mladenka Gustavsson
Avdelningschef Handikappomsorg